

VEDLEGG 1

BSL D 4-7

LUFTFARTSVERKETWergelandsvn. 1
Postboks 8124 Dep.,
0032 OSLOTlf. : 22 94 20 00
Telefax: 22 94 23 90
AFTN : ENCAYAYX
Telex : 71032 enfb n
Tlgr. : CIVILAIR OSLO**BESTEMMELSER FOR
SIVIL LUFTFART
(BSL)****D 4-7****LUFTFART AV SÆRLIG ART****FORSKRIFT OM BRUK AV HENGEGLIDERE**

Med hjemmel i lov om luftfart av 16. desember 1960 § 210, 2. ledd, jfr. kgl. res. av 10. august 1973 og Samferdselsdepartementets bemyndigelse av 25. september 1973, har Luftfartsverket 20. april 1979 med endringer av 22. april 1981, 15. november 1985 og 23. oktober 1991, fastsatt følgende forskrift om bruk av hengeglidere med virkning fra 14. november 1991. Med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr 101 om luftfart § 15-1, 2. ledd og Samferdselsdepartementets delegasjonsvedtak av 25. mars 1994 har Luftfartsverket 07.07.95 med virkning fra 01.09.95, fastsatt endring av ovennevnte forskrift om bruk av hengeglidere.

1 DEFINISJON

En hengeglider er en bemannet, ikke motordrevet innretning, tyngre enn luft som kan startes og landes ved hjelp av førerens egen muskelkraft, eventuelt startes ved opptrekk, og som under flyging bare bæres oppe av aerodynamiske reaksjoner på faste bæreflater (ikke roterende flater).

Anm.: En paraglider er en hengeglider

2 GYLDIGHETSOMRÅDE

Denne forskrift gjelder for flyging med hengeglider innenfor norsk område.

3 KRAV TIL UTØVER

3.1 Minstealder: 15 år.

3.2 Flyging med hengeglider kan bare utføres av person som kan dokumentere innenfor de seneste to år, å ha gjennomgått opplæring godkjent av Luftfartsverket for flyging med vedkommende type hengeglider, og flyging av den aktuelle vanskelighetsgrad.

Anm.: Luftfartsverket har godkjent Norsk Aero Klubbs opplæring i flyging med hengeglider. Norsk Aero Klubbs flygebevis for flyging med vedkommende type hengeglider og flyging av den aktuelle vanskelighetsgrad er godkjent som dokumentasjon etter punkt 3.2.

4 UFORSVARLIG MANØVRERING

4.1 En hengeglider skal ikke manøvreres på en skjodesløs eller hensynsløs måte, slik at den kan bringe andres liv eller eiendom i fare eller medføre ulempe for andre.

5 UTFØRELSE AV FLYGING

- 5.1 Start med hengeglidere som foretas ved hjelp av luftfartøy eller ved opptrekk, er bare tillatt når det utstyr som brukes, og de prosedyrer som følges er godkjent av Luftfartsverket.
Anm.: Luftfartsverket har godkjent Norsk Aero Klubbs prosedyrer og utstyr.
- 5.2 Flyging med hengeglider skal foregå i dagslys, godt klar av skyer og i betryggende avstand fra bebygde områder og folkeansamlinger i friluft.
- 5.3 Flyging med hengeglider i forbindelse med offentlige tilstelninger, kan bare skje etter tillatelse fra den lokale politimyndighet.
- 5.4 Før flyging med hengeglider foretas innenfor kontrollert luftrom, skal det innhentes tillatelse fra vedkommende enhet av flygekontrolltjenesten, og flyging må utføres i henhold til de vilkår enheten måtte fastsette.
Flyging innenfor kontrollert luftrom skal bare utføres når minstekrav til flysikt og avstand fra skyer som gjelder for flyging innenfor vedkommende luftromsklasse i henhold til de visuelle flygereglene, kan oppfylles.
Anm.: Visuelle flygereglene er kunngjort i BSL F 1-4.
- 5.5 Flyging som skal foregå innenfor en trafikkinformasjonsone og/eller trafikkinformasjonsområde, skal forhåndskoordineres med vedkommende enhet av lufttrafikk-tjenesten og utføres i samsvar med de vilkår enheten måtte fastsette.
- 5.6 Flyging med hengeglidere som ønskes foretatt innenfor et restriksjonsområde, må forhåndskoordineres med vedkommende enhet av lufttrafikk-tjenesten og forøvrig utføres i samsvar med de bestemmelser som kommer til anvendelse for flyging innenfor slike områder.

6 SKADEERSTATNING OG FORSIKRING

- 6.1 Bestemmelsene i lov om luftfart av 16.12.1960, kap. X, om skadeerstatning og forsikring gjelder tilsvarende for hengeglider.
Anm.: Bestemmelsen i punkt 6.1 er foreløpig ikke satt i kraft.

7 STRAFFEBESTEMMELSER

- 7.1 Overtredelse av noen i denne forskrift gitte bestemmelser er straffbart i henhold til lov om luftfart § 203 og § 205. Medvirkning til overtredelse straffes i henhold til lov om luftfart § 206.

8 DISPENSASJON

- 8.1 Luftfartsverket kan når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

VEDLEGG 2

BSL F 1-1, Kapittel III

Kapittel III

Visuelle flygeregler (VFR)

§ 3-1 Hovedregel

Unntatt når flygingen gjennomføres som spesiell VFR-flyging eller det gjelder flyging som angitt i § 3-2, skal VFR-flygingen utføres slik at flysikt og avstand fra skyer tilfredsstillende er minstekrav som er angitt i § 2-37.

§ 3-2 Unntak

- (1) Ved ambulansflyging og flyging i redningsoppdrag kan minstekravene til flysikt og avstand fra skyer fravikes såfremt dette er absolutt påkrevet for å utføre oppdraget og fartøysjefen mener at flygingen kan gjennomføres på en sikker og forsvarlig måte uten fare for annen lufttrafikk.
- (2) Dersom minstekravene til værforhold er blitt fraveket for flyginger nevnt i første ledd, plikter fartøysjefen å rapportere dette til Luftfartstilsynet etter forskrift om varslings- og rapporteringsplikt av 31. august 2001, BSL A 1-3.

§ 3-3 Værminima for VFR-flyging i kontrollsoner og for spesiell VFR-flyging

- (1) Med mindre det foreligger klarering for spesiell VFR-flyging eller det gjelder flyging som nevnt i § 3-2, skal VFR-flyging ikke finne sted i en kontrollsoner når bakkesikten på angjeldende flyplass er mindre enn 5 km og/eller skydekkeshøyden er mindre enn 450 m.
- (2) Er bakkesikten eller flysikten mindre enn 3 km, skal spesiell VFR-flyging ikke finne sted unntatt i følgende tilfeller:
 - a) Fly som ønsker å gjennomføre flygingen i sin helhet innenfor en kontrollsoner eller flyge inn i en kontrollsoner for å lande i sonen, kan tillates å utføre spesiell VFR-flyging når bakkesikten er lik eller bedre enn 1,5 km. Flysikten må samtidig ikke være mindre enn 1,5 km og flyets hastighet ikke overstige 140 KT IAS.
 - b) Helikoptre kan tillates å utføre spesiell VFR-flyging når bakkesikten er lik eller bedre enn 800 m. Flysikten må samtidig ikke være mindre enn 800 m og helikopterets hastighet avpasses i forhold til den aktuelle flysikt slik at fartøysjefen har tilstrekkelig mulighet til å oppdage hindringer og unngå sammenstøt.
 - c) Ved ambulansflyging og flyging i redningsoppdrag kan kravet til flysikt samt eventuelt den angitte hastighetsbegrensning for spesiell VFR-flyging fravikes under forutsetninger som angitt i § 3-2 for slike flyginger.

§ 3-4 Begrensninger av VFR-flyging over flygenivå 195 samt i transoniske og supersoniske hastigheter

- (1) VFR-flyging skal ikke finne sted over flygenivå 195 eller i transoniske eller supersoniske hastigheter.
- (2) Dersom det skal gis dispensasjon for VFR-flyging over flygenivå 195, vil dette bare kunne gis ved at angjeldende del av luftrommet ikke gjøres tilgjengelig for andre flyginger.

§ 3-5 Minstehøyder

- (1) Luftfartøy under VFR-flyging skal ikke flyges lavere enn 300 m over den høyeste hindring innen en radius av 600 m fra luftfartøyet over tettbebyggelse eller folkeansamling i friluft eller lavere enn 150 m over bakken eller vannet andre steder.
- (2) Minstehøyden kan fravikes når det er påkrevet for avgang, landing eller når flygingen utføres med helikopter og skjer i samsvar med "Driftsforskrifter for ervervsmessig luftfart med helikopter" eller det foreligger særskilt tillatelse fra Luftfartstilsynet.
- (3) Minstehøyden kan fravikes når det er påkrevet for innflyging for treningsformål såfremt innflygingen ikke foretas over tettbebyggelse eller folkeansamling i friluft.

- (4) Seilfly som utfører "hangflyging" kan flyge ned til en minstehøyde av 50 m over bakken eller vannet, såfremt de samtidig kan overholde regelen i § 2-6.

§ 3-6 Marsjhøyder

- (1) Unntatt når det fremgår av en klarering eller luftfartøyet stiger eller går ned, skal VFR-flyging i høyder over 900 m over bakken eller vannet foregå i marsjhøyde avhengig av luftfartøyets magnetiske trekk.
- (2) Marsjhøydene fremgår av tabellene i vedlegg III til denne forskrift.

§ 3-7 Flygekontrolltjeneste til VFR-flyginger, hovedregel

Reglene for flygekontrolltjeneste i §§ 2-26 til 2-34 skal følges for VFR-flyginger når luftfartøyet:

- a) flyger i ATS-luftrom klasse C,
- b) flyger i ATS-luftrom klasse D med de unntak og tillegg som følger av §§ 3-8 til 3-10
- c) utgjør lokaltrafikk ved kontrollert flyplass, dvs. beveger seg på flyplassens manøvreringsområde eller flyger i nærheten av flyplassen med unntak som følger av § 3-9, eller
- d) er klarert for spesiell VFR-flyging.

§ 3-8 Flygekontrolltjeneste for flyging i ATS-luftrom klasse D etablert som terminalområde utenfor kunngjort åpningstid

- (1) Når flyging ønskes utført i ATS-luftrom klasse D, etablert som terminalområde, men utenom kunngjort åpningstid for den flygekontrollenhet som normalt betjener luftrommet, kan vedkommende kontrollsentral gi tillatelse til flygingen, om nødvendig med slik unntak fra bestemmelsene i §§ 2-26 til 2-34 som forholdet tilsier.
- (2) Kontrollsentralen kan i slike tilfeller sette de vilkår som måtte være nødvendige for at flygingen skal kunne gjennomføres på en betryggende måte i forhold til eventuell annen lufttrafikk i området, herunder gi pålegg om etablering og opprettholdelse av to-veis radiosamband med kontrollsentralen eller med annen enhet som bestemt av kontrollsentralen.

§ 3-9 Flygekontrolltjeneste for flyging i ATS-luftrom klasse D etablert som kontrollsone utenfor kunngjort åpningstid

- (1) VFR-flyging i klasse D luftrom, etablert som kontrollsone, men utenom kunngjort åpningstid for vedkommende enhet av flygekontrolltjenesten, er unntatt fra å følge bestemmelsene i §§ 2-26 til 2-34; dette som følge av at flygingen er avskåret fra å innhente slik klarering fra vedkommende flygekontrollenhet som bestemmelsene foreskriver.
- (2) Under slik flyging, herunder ved bruk av flyplassens manøvreringsområde, skal luftfartøyet likevel lytte på kunngjort frekvens for vedkommende kontrollenhet og, dersom det av eventuell radiokorrespondanse fremgår at kontrollenheten er i funksjon, får reglene i §§ 2-26 til 2-34 anvendelse.
- (3) Flyging etter denne paragraf vil bare kunne skje i dagslysperioden, og det kan ikke gis tillatelse til spesiell VFR-flyging.

§ 3-10 Flygekontrolltjeneste for flyging i ATS-luftrom klasse D etablert som kontrollsone/terminalområde med kunngjorte AIP-fremgangsmåter for mindre luftfartøy/ helikoptre

- (1) I ATS-luftrom klasse D, etablert som kontrollsoner/terminalområder, der det i AIP Norge eller AIP SUP er kunngjort fremgangsmåter for mindre luftfartøy (VFR Routes Light Aircraft) eller fremgangsmåter spesielt for helikoptre (VFR Routes Helicopter), skal disse fremgangsmåter legges til grunn ved planlegging av inn- og utflyging til angjeldende flyplass og, når det er hensiktsmessig, ved gjennomflyging av luftrommet. Angivelse av ønsket rute skal inngå i de opplysninger som meddeles vedkommende flygekontrollenhet for å oppnå klarering.

- (2) Klarering utstedt for nevnte luftfartøy vil normalt begrense seg til en angivelse av meldepunkt(er) langs ruten. Flygingen skal imidlertid også gjennomføres i samsvar med øvrige deler av de kunngjorte fremgangsmåter, og de angitte høydebegrensninger skal overholdes, jf. § 2-28.
- (3) Med "mindre luftfartøy" forstås luftfartøy som har en tillatt startvekt på høyst 3000 KG.

§ 3-11 VFR-flyging i særskilt angitte områder og langs særskilt angitte ruter

En VFR-flyging innenfor særskilt angitte områder eller langs særskilt angitte ruter, jf. § 2-19 annet ledd litra b), skal - når det er bestemt - holde kontinuerlig lyttevakt på foreskrevet radiofrekvens for samband med den lufttrafikkjenesteenhets som yter flygeinformasjonstjeneste i angjeldende luftrom, og gi posisjonsmeldinger til denne enhet.

§ 3-12 Overgang fra VFR-flyging til IFR-flyging

- (1) Fartøysjef som utfører VFR-flyging og ønsker å gå over til IFR-flyging, skal meddele lufttrafikkjenesten nødvendige endringer i gjeldene reiseplan. Dersom det ikke er levert reiseplan skal han levere reiseplan til vedkommende lufttrafikkjenesteenhets, når det kreves etter § 2-19 annet ledd.
- (2) I tillegg skal han innhente klarering i samsvar med § 2-26 første ledd før han går over til IFR-flyging i kontrollert luftrom.

VEDLEGG 3

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag

LOV OM MOTORFERDSEL I UTMARK OG VASSDRAG AV 10. JUNI 1977, NR. 82
Jfr. lover 15 mars 1940 nr. 3 kap. 7, 28 juni 1957 nr. 16 §§ 2 og 6, 18 juni 1965 nr. 4.

§ 1. (formål).

Formålet med denne lov er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.

§ 2. (virkeområde).

Med motorferdsel menes i denne lov bruk av kjøretøy (bil, traktor, motorsykkel, beltebil, snøscooter o.l.) og båt eller annet flytende eller svevende fartøy drevet med motor, samt landing og start med motordrevet luftfartøy.

Med utmark menes udyrket mark som etter lov om friluftslivet § 1 første ledd ikke regnes som innmark eller like med innmark. Setervoll, hustomt, engslått, kulturbeite og skogplantefelt som ligger i utmark, regnes i denne lov like med utmark. Veg i utmark som ikke er opparbeidd for kjøring med bil, anses i denne lov som utmark. Det samme gjelder opparbeidd veg som ikke er brøytet for kjøring med bil.

Med vassdrag menes åpne og islagte elver, bekker og innsjøer.

Loven gjelder ikke landingsplass for luftfartøy når det er gitt konsesjon etter lov om luftfart § 77 eller tillatelse etter samme lovs § 82 eller når landingsplassen er anlagt eller drives av staten.

§ 3. (forbud mot motorferdsel i utmark og vassdrag).

I utmark og vassdrag er motorferdsel ikke tillatt med mindre annet følger av denne lov eller vedtak med hjemmel i loven.

§ 4. (tillatelser med hjemmel direkte i loven).

Uten hinder av § 3 er motorferdsel tillatt i forbindelse med:

- a) politi-, ambulanse- og redningstjeneste og oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov,
- b) offentlig post- og teletjenester,
- c) nødvendig person- og godstransport til og fra faste bosteder og i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring. Jakt, fangst, fiske og bærsanking regnes ikke som næring i denne forbindelse,
- d) forswarets øvelser, forflytninger og transporter,
- e) anlegg og drift av offentlige veger og anlegg,
- f) rutetransport som drives med løyve i henhold til samferdselsloven.

Departementet kan ved forskrift gi også andre tillatelser til motorferdsel.

Ferdsel med motorfartøy er tillatt på innsjøer som er 2 kvadratkilometer eller større, på elvestrekninger, og på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer dersom disse inngår som en del av et farbart vassdrag. Kommunen kan likevel bestemme at ferdsel som nevnt helt eller delvis ikke skal være tillatt.

§ 4a. (forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag).

Motorkjøretøyer kan i utmark og på islagte vassdrag bare brukes i samsvar med forskrift gitt av departementet. Tilføyd ved lov 15 jan 1988 nr. 4.

§ 5. (generelle tillatelser etter vedtak)

Kommunestyret kan gi forskrift om adgang til:

- a) landing og start med luftfartøy på bestemte steder i utmark og vassdrag. Adgangen kan begrenses til landing og start til bestemte formål, til bestemte tider og til å gjelde selskaper eller enkeltpersoner som driver ervervsmessig luftfartsvirksomhet,
- b) bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer når det foreligger særlige grunner som i tilfelle må angis i forskriften.

Kommunestyrets myndighet kan ikke delegeres. Utkast til forskrift sendes fylkeskommunen og berørte statlige fagmyndigheter til uttalelse. Dersom noen av disse har hatt innsigelse som kommunestyret ikke har tatt hensyn til, skal kommunestyrets vedtak sendes fylkesmannen til godkjenning.

I Finnmark og i Nord-Troms (kommunene Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) kan fylkesmannen etter forslag fra kommunestyret gi forskrift om adgang til bruk av snøscooter på vinterføre langs særskilte løyper i utmark og på islagte vassdrag. Vedkommende kommune skal sørge for merking av og informasjon om løypene. Endret ved lover 8 juni 1984 nr. 71, 15 jan 1988 nr. 4.

§ 6. (tillatelser etter søknad).

Når særlige grunner foreligger, kan kommunen gi tillatelse til bruk av motorfartøy eller luftfartøy som ellers ikke kan finne sted etter denne lov eller med hjemmel i loven.

Tillatelse etter første ledd kan gis for bestemte høve eller for bestemte tidsrom. Kommunen kan sette vilkår for tillatelsen.

Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

Endret ved lover 15 jan 1988 nr. 4, 10 jan 1997 nr. 7 (i kraft 1 mars 1997 iflg. res. 10 jan 1997).

§ 7. (myndighet for departementet til å gi særlige bestemmelser for viktige natur- og friluftsområder og til begrensnig av kommunens myndighet etter §§ 5 og 6 og fylkesmannens myndighet etter § 5).

Departementet kan gi nærmere regler om kommunens bruk av myndigheten etter §§ 5 og 6 og kan fastsette at det ikke skal kunne gis tillatelse til visse former for motorferdsel eller visse bruksformål. Departementet kan gi nærmere regler om fylkesmannens bruk av myndigheten etter § 5. Departementet kan for særlig verdifulle natur- og friluftsområder ved forskrift forby eller gi nærmere bestemmelser for motorferdsel som ikke er tillatt etter § 4 første ledd, herunder også for motorferdsel på privat veg.

Endret ved lover 8 juni 1984 nr. 71, 15 jan 1988 nr. 4.

§ 8. (alminnelige bestemmelser for utøvelse av motorferdsel i utmark og vassdrag).

Motorferdsel i utmark og vassdrag skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker.

§ 9. (samarbeidsordninger).

Departementet kan gi bestemmelser om samarbeid mellom to eller flere kommuner om regulering av ferdsel som må samordnes over kommunegrensene.

§ 10. (forholdet til grunneiere o.a.).

Denne lov innskrenker ikke den adgang grunneier og bruker har etter gjeldende rettsregler til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

§ 11. (Svalbard og Jan Mayen).

På Svalbard og Jan Mayen gjelder loven bare i den utstrekning Kongen bestemmer det.

§ 12. (straffeansvar).

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller forskrifter, regler eller vilkår fastsatt i medhold av loven, eller medvirker hertil, straffes med bøter.

§ 13. (forskrifter).

Departementet kan gi forskrifter til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i denne lov, herunder om begrensning i hastighet og motorstørrelse, og om at motorferdsel skal foregå i en viss avstand fra strandlinje.

§ 14. (ikrafttreden og endringer i andre lover).

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Fra lovens ikrafttreden gjøres følgende endringer i andre lover: - - -

SLUTT PÅ LOVSITATENE.

VEDLEGG 4

Lov for

Norges Luftsportsforbund/Norsk Aero Klubb

LOV FOR NORGES LUFTSPORTSFORBUND - NORSK AERO KLUBB (NLF/NAK)

**Vedtatt den 23. mars 2003.
Godkjent av Idrettsstyret**

Norges Luftsportsforbund, stiftet 1. november 1971, sammensluttet i 2003 med Norsk Aero Klubb, stiftet 3. mai 1928 som igjen var sammensluttet i 1930 med Norsk Luftseiladsforening, stiftet 5. mai 1909.

Forbundet er en fortsettelse av Norsk Luftseiladsforening som ble stiftet i 1909 for å ”Virke for luftseiladsens utvikling i videnskapens, forsvarets, teknikkens og sportens tjeneste”.

§ 1 (Formål og oppgaver)

Norges Luftsportsforbund – Norsk Aero Klubbs (NLF/NAKs) formål er å fremme luftsport i Norge, og representere luftsporten internasjonalt.

NLF/NAK skal utvikle egne aktiviteter, organisasjon, økonomi og ansatte slik at det imøtekommer de krav og utfordringer NLF/NAKs medlemmer, norsk idrett og internasjonal idrett stiller.

§ 2 (Organisasjon)

NLF/NAK er en sammenslutning av alle lag/klubber som organiserer luftsport og som er medlemmer av Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF). Lagene/klubbene kan organiseres i særkretser.

NLF/NAK er den høyeste faglige myndighet for luftsport i Norge.

NLF/NAKs virksomhet utøves gjennom seksjoner, særkretser og lag/klubber og grupper av lag/klubber. Lagene/klubbene er organisert i seksjoner etter hvilken luftsportsgren lagene/klubbene organiserer (jfr. § 14). NLF/NAK har følgende luftsportsgrener:

- Ballongflyging
- Fallskjermhopping
- Hanggliding og paragliding
- Mikroflying
- Modellflyging
- Motorflyging
- Seilflyging

NLF/NAK er medlem av Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité og Fédération Aéronautique Internationale, og underlagt de til enhver tid gjeldende lover og bestemmelser for disse.

Samarbeid med idrettsorganisasjoner/utøvere utenfor NIF må være godkjent av og underlagt kontroll av forbundet.¹

Reglene i NIFs lov kapittel 1, 2, 6, 11, 12 og 13 gjelder som en del av NLF/NAKs lov.

§ 3 (Medlemskap)

Alle lag/klubber som organiserer luftsport og er medlem av Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité har rett til å bli medlemmer i NLF/NAK.

Melding om medlemskap i NLF/NAK sendes NLF/NAK via idrettskretsen. Utmelding av NLF/NAK skjer på samme måte.

Alle lag/klubber som er tilsluttet NLF/NAK plikter å overholde NIFs og NLF/NAKs lover, sikkerhetsforskrifter, bestemmelser og vedtak.

Innen 31. januar hvert år sender alle lag/klubber som er medlem i NLF/NAK rapport til NLF/NAKs sekretariat i henhold til fastsatt rutine.

§ 4 (Kontingenter og avgifter)

Luftsportstinget fastsetter kontingent og avgifter til forbundet. Seksjonsmøtene kan fastsette egen seksjonskontingent og andre avgifter til seksjonen.

Alle forslag til endringer i forbundskontingent/avgifter og/eller seksjonskontingent/avgifter skal være gjort kjent for de tilsluttede klubber/lag senest 31. desember året før Luftsportstinget/seksjonsmøtene avholdes. Luftsportstinget og seksjonsmøtene kan ikke fastsette høyere kontingent/avgift enn det som fremgår av det utsendte forslag.

Medlemskontingentene for alle organisasjonsledd innkreves samlet av NLF/NAK.

Skyldig kontingenter/avgifter medfører tap av stemmerett og andre rettigheter på Luftsportstinget. Styret kan frata lag/klubber som skylder kontingent/avgifter for mer enn ett år medlemskap i forbundet, og anbefale overfor NIF at laget fratras medlemskapet i NIF. Reglene i NIFs lov § 10-2 gjelder tilsvarende.

¹ Anm: NLF/NAK samarbeider faglig med andre norske organisasjoner innen flyging og luftsport. Forbundsstyret fastsetter samarbeidsavtaler og tilknytningsform.

§ 5 (Tillitsvalgtes godtgjørelse)

Tillitsvalgte kan motta et rimelig honorar for sitt arbeid, samt refusjon for faktiske utgifter, inkludert tapt arbeidsfortjeneste.

Utgifter til godtgjørelse og refusjon for faktiske utgifter skal fremgå av forbundets budsjett og regnskap.

§ 6 (Inhabilitet)

For forbundets tillitsvalgte, oppnevnte tillitspersoner og ansatte, gjelder NIFs habilitetsregler, jfr. NIFs lov § 2-7.

§ 7 (Straffesaker)

For alle straffesaker gjelder NIFs lov kapittel 11 (NIFs Straffebestemmelser).

§ 8 (Luftsportstinget)

Forbundets høyeste myndighet er Luftsportstinget som holdes hvert annet år.

Tinget innkalles av styret med minst 2 måneders varsel, direkte til de representasjonsberettigede organisasjonsledd. Forslag som skal behandles på tinget må være sendt til styret senest 4 uker før tinget. Fullstendig sakliste med forslag må være utsendt minst 2 uker før tinget.

Tinget er vedtaksført med det antall godkjente stemmer som møter. Ingen har mer enn en stemme, og stemmegivning kan ikke skje ved fullmakt.

På tinget kan ikke behandles forslag om lovendring som ikke er oppført på den utsendte saklisten. Andre saker kan behandles og avgjøres når 2/3 av de godkjente stemmene krever det. Slik beslutning kan bare tas i forbindelse med vedtak om godkjenning av saklisten.

§ 9 (Representasjon på Luftsportstinget)

På Luftsportstinget møter med stemmerett:

- a) Forbundsstyret.
- b) Representanter fra klubbene valgt på seksjonsårsmøtene etter skala som er basert på antall medlemmer i klubbene innen den enkelte seksjon.

Antall medlemmer		Antall
Fra	Til	representanter
10	250	1
251	500	2
501	750	3
751	1000	4
1001	1500	5
1501	2000	6
2001	2500	7
2501	3000	8
3001	4000	9
4000	og høyere	10

10 representanter er det høyeste antall klubbrepresentanter som kan møte valgt gjennom hver seksjon.

c) 1 - en - representant fra hver særkrets/særutvalg.

Representantene må være valgt på ordinært eller ekstraordinært seksjonsmøte/særkretsting med dette valg på kunngjort sakliste, eller oppnevnt av styret etter fullmakt fra seksjonsmøtet/særkretstinget.

Forbundsstyret fastsetter bestemmelser for dekning av representantenes reise og oppholdsutgifter.

Videre møter uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor utvalgets/komiteens arbeidsområde:

- a) Lederne i de faglige utvalg/komiteer oppnevnt av Luftsportstinget eller av forbundsstyret, eventuelt nestleder eller medlem dersom leder er forhindret fra å møte.
- b) Kontrollkomiteens medlemmer.
- c) NLF/NAKs revisor.

§ 10 (Ledelse av Luftsportstinget)

Luftsportstinget ledes av en dirigent valgt av tinget. Dirigenten behøver ikke å være valgt representant.

§ 11 (Luftsportstingets oppgaver)

Luftsportstinget skal:

1. Godkjenne de fremmøtte representanter.
2. Godkjenne saklisten.
3. Velge dirigent, to sekretærer og to representanter til å undertegne protokollen.
4. Behandle årsmeldinger for forbundet og seksjonene.
5. Behandle forbundets og seksjonenes regnskaper i revidert stand.
6. Behandle innkomne forslag.
7. Fastsette forbundskontingenter og -avgifter, samt godkjenne seksjonskontingenter og avgifter fastsatt på seksjonsmøter.

8. Behandle langtidsbudsjett og langtidsplan for forbundet og for seksjonene.
9. Tilsette statsautorisert eller registrert revisor til å revidere regnskapet, samt fastsette revisors honorar.
10. Velge:
 - a) President, 1. visepresident og 2. visepresident
 - b) Åtte (8) styremedlemmer hvorav ett (1) skal være ungdomsrepresentant. De øvrige syv (7) skal representere hvert av forbundets syv seksjoner. I tillegg skal det velges personlige varamedlemmer til hver av styremedlemmene, med samme representasjonsbakgrunn.²
 - c) Kontrollkomité med leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer
 - d) Domsutvalg med leder, 2 medlemmer og 2 varamedlemmer
 - e) Appellutvalg med leder, 4 medlemmer og 2 varamedlemmer
 - f) Valgkomité bestående av leder, to medlemmer samt ett varamedlem
 - g) Representanter til ting og møter i de organisasjoner NLF/NAK er tilsluttet.

President og visepresidenter velges enkeltvis. De øvrige medlemmer velges samlet først og deretter velges varamedlemmene samlet.

Ved valgene skal det velges kandidater/representanter fra begge kjønn. Sammensetningen skal være forholdsmessig i forhold til kjønnsfordelingen i medlemsmassen (jfr. NIFs lov § 2-4).

Valg skjer etter bestemmelsene i NIFs lov § 2-11.

Tillitsvalgt kan ikke samtidig være arbeidstaker innen samme organisasjonsledd, med mindre idrettsstyret gir dispensasjon. Ingen kan samtidig være leder eller nestleder i underordnet og overordnet organisasjonsledd, bortsett fra at en leder eller nestleder i et lag/klubber kan være leder eller nestleder i idrettskrets, særforbund, særkrets eller idrettsråd.

§ 12 (Stemmegivning på Luftsportstinget)

Med mindre annet er bestemt skal et vedtak for å være gyldig være truffet med alminnelig flertall av de avgitte stemmene. Blanke stemmer skal anses som ikke avgitt.

Valg foregår skriftlig hvis det foreligger mer enn ett forslag. Bare foreslåtte kandidater kan føres opp på stemmeseddelen. Skal flere velges ved samme avstemning, må stemmeseddelen inneholde det antall forskjellige kandidater som skal velges ved vedkommende avstemning. Stemmesedler som er blanke, eller som inneholder ikke foreslåtte kandidater, eller annet antall kandidater enn det som skal velges, teller ikke og stemmene anses ikke avgitt.

Når et valg foregår enkeltvis og en kandidat ikke oppnår mer enn halvparten av de avgitte stemmer, foretas bundet omvalg mellom de to kandidater som har oppnådd flest stemmer. Er det ved omvalg stemmelikhet, avgjøres valget ved loddtrekning.

Når det ved valg skal velges flere, må alle for å anses valgt ha mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Dette gjelder ikke ved valg av vararepresentanter. Hvis ikke tilstrekkelig mange

² Anm: Valgkomiteen må forvise seg om at de kandidater som foreslås valgt har bred støtte i den seksjon eller gruppe som de skal representere. Leder og nestleder av seksjon eller ungdomsutvalg kan velges til henholdsvis styremedlem og varamedlem i forbundsstyret.

kandidater har oppnådd dette i første omgang, anses de valgt som har fått mer enn halvparten av stemmene. Det foretas så bundet omvalg mellom de øvrige kandidater, og etter denne avstemningen anses de valgt som har fått flest stemmer. Er det ved omvalg stemmelikhet, avgjøres valget ved loddtrekning.

§ 13 (Ekstraordinært Luftsportsting)

Ekstraordinært Luftsportsting holdes når idrettsstyret, forbundsstyret eller 1/3 av forbundets lag/klubber, seksjoner eller særkretser sender inn skriftlig krav om det. Når 1/3 av seksjonene eller særkretser krever det må de i tillegg representere minimum 1/3 av forbundets lag/klubber.

Ekstraordinært Luftsportsting innkalles med minst 2 ukers varsel. Tinget kan bare behandle de saker som kravet om tinget omfatter og som er blitt kunngjort i innkallelsen.

§ 14 (Forbundsseksjoner)

§ 14-1 (Innledende bestemmelser)

Forbundet organiserer de ulike luftsportsgrener i seksjoner på en hensiktsmessig måte.

Hver seksjon består av de lag/klubber som er medlemmer av NLF/NAK og praktiserer samme luftsportsgren. For å bli registrert i en seksjon må et lag/klubb ha som formål å utøve seksjonens luftsportsgren eller ha organisert en gruppe innen klubben/laget som har som formål å utøve seksjonens luftsportsgren.

§ 14-2 (Seksjonenes kompetanse)

Seksjonene er faglig og organisatorisk instans innenfor sin luftsportsgren. Seksjonenes formål er å gjennomføre NLF/NAK's formålsparagraf ved å utvikle og drive sin luftsportsgren på landsbasis.

For å gjøre dette skal hver seksjon innenfor de økonomiske rammer som fastsettes av Luftsportstinget:

- a) Planlegge og gjennomføre opplæring og trening innen sin luftsportsgren.
- b) Lede faglig utvikling av og spre opplysning om sin luftsportsgren
- c) Legge forholdene tilrette faglig, materiellmessig, sikkerhetsmessig, økonomisk og organisasjonsmessig for praktisk utøvelse av sin luftsportsgren der det er mulig.
- d) Arrangere konkurranser og representere sin luftsportsgren nasjonalt og internasjonalt på vegne av NLF/NAK.

Luftsportstinget og forbundsstyret kan omgjøre vedtak eller beslutning truffet i eller av en seksjon dersom vedtaket eller beslutningen berører andre seksjoner eller har stor betydning for forbundet som helhet.

§ 14-3 (Seksjonsmøtet)

En seksjons høyeste myndighet er seksjonsmøtet. Mellom seksjonsmøtene ledes seksjonen av et styre valgt på seksjonsmøtet.

Seksjonsmøter holdes hvert annet år i tilknytning til Luftsportstinget. For seksjonsmøtet gjelder samme regler for innkalling og gjennomføring som for Luftsportstinget med mindre annet er bestemt i § 14.

§ 14-4 (Representasjon på seksjonsmøtet)

På seksjonsmøtet møter med stemmerett:

- a) Seksjonsstyret
- b) Representanter for de lag/klubber og grupper av lag/klubber som er registrert som medlemmer av seksjonen og som har sitt forhold til NIF og NLF/NAK i orden, etter følgende skala:

Antall klubbmedlemmer		Antall representanter
Fra	Til	
10	50	1
51	100	2
101	200	3
201	400	4
401	og flere	5

Fem representanter er det høyeste antall representanter et lag/klubb kan ha.

Representantene må være valgt på ordinært eller ekstraordinært årsmøte eller medlemsmøte med dette valg på kunngjort sakliste, eller oppnevnt av styret etter fullmakt fra årsmøtet.

Representantenes reiseutgifter (ikke opphold og diett) avregnes etter reisefordelingsprinsippet.

Videre møter uten stemmerett, men med tale- og forslagsrett i de saker som ligger innenfor utvalgets/komiteens arbeidsområde:

- a) Lederne i de faglige utvalg/komiteer oppnevnt av seksjonsmøtet eller av seksjonsstyret, eventuelt nestleder eller medlem dersom leder er forhindret fra å møte.
- b) Andre innbudte etter seksjonsstyrets bestemmelser.

§ 14-5 (Seksjonsmøtets oppgaver)

Seksjonsmøtet skal:

1. Godkjenne de fremmøtte representanter.
2. Godkjenne saklisten.
3. Velge dirigent, to sekretærer og to representanter til å undertegne protokollen.
4. Behandle årsmeldinger for seksjonen.
5. Behandle seksjonens regnskaper i revidert stand.
6. Behandle innkomne forslag.
7. Fastsette seksjonskontingenter og avgifter.
8. Behandle langtidsbudsjett og langtidsplan for seksjonen.
9. Behandle saker og forslag som skal behandles på Luftsportstinget
10. Velge:

- a) Seksjonsstyre som består av leder, nestleder, 2 – 5 styremedlemmer og eventuelt 2 varamedlemmer, etter seksjonsmøtets bestemmelse.
- b) Valgkomité bestående av leder og to medlemmer
- c) Det antall representanter til Luftsportstinget som seksjonen er berettiget til i h.t. § 9.

Ekstraordinært seksjonsmøte holdes når forbundsstyret, seksjonsstyret eller 1/3 av seksjonens lag/klubber sender inn skriftlig krav om det. For ekstraordinære seksjonsmøte gjelder samme regler som for ekstraordinære Luftsportsting.

§ 14-6 (Ledermøte)

I det året det ikke avholdes seksjonsmøte og Luftsportsting innkaller seksjonene klubbene/lagenes ledere eller annen utpekt representant til ledermøte.³

§ 14-7 (Seksjonsstyret)

Seksjonsstyret holder møter når lederen eller minst 2 av styremedlemmene krever det. Styret er vedtaksfør når minst halvparten av styrets medlemmer er tilstede. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

Styret kan oppnevne og gi instruks for utvalg og komiteer for andre spesielle oppgaver.

Til seksjonsstyrets møter innkalles delegater til vedkommende fagkommisjon i FAI når internasjonale saker og spørsmål behandles. De møter med forslags- og talerett, men uten stemmerett.

§ 15 (Forbundsstyret)

NLF/NAK ledes og forpliktes av styret som er forbundets høyeste myndighet mellom tingene.

Styret skal:

1. Iverksette Luftsportstingets og overordnede idrettsmyndigheters vedtak og bestemmelser.
2. Forestå forbundets daglige administrasjon, representere dette utad og utøve den faglige myndighet.
3. Ansetter generalsekretær og utferdiger nødvendige instruks for sekretariatets virksomhet (Jfr § 16)
4. Oppnevne medlemmer av utvalg og komiteer etter oppdrag fra tinget eller som styret finner påkrevet, samt utarbeide retningslinjer for disse.

Styret kan oppnevne arbeidsutvalg blant sine medlemmer og utarbeide retningslinjer for dette.

Styret skal holde møte når presidenten bestemmer det eller et flertall av styremedlemmene forlanger det.

³ *Anm: Hensikten med ledermøtet er å holde klubbene og seksjonsstyrene gjensidig informert om det arbeidet som pågår i styret og om de saker som opptar klubbene. Ledermøtet har ingen formell status, men seksjonsstyret kan fremlegge saker, som ikke er seksjonsmøte- eller tingsaker (jfr. §§ 14-5 og 11), for ledermøter til avgjørelse (for eksempel fastsettelse av terminliste).*

Til styrets møter innkalles norsk delegat til internasjonalt særforbund når internasjonale saker og spørsmål behandles. Delegaten til det internasjonale særforbundet møter med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett.

Styret skal oppnevne representant til internasjonale møter og kongresser, og foreslå aktuelle kandidater til internasjonale særforbunds styre og underliggende komiteer. I samråd med norsk medlem av internasjonalt styre diskutere NLF/NAKs standpunkt i internasjonale idrettspolitiske saker.

Styret er vedtaksført når et flertall av styrets medlemmer er tilstede. Vedtak fattes med flertall av de avgitte stemmene. Ved stemmelikhet teller møtelederens stemme dobbelt.

Presidenten sammen med ett av styrets medlemmer tegner forbundet.

§ 16 (Sekretariatet)

Sekretariatet ledes av en generalsekretær som ansettes av forbundsstyret (Jfr. § 15).

Generalsekretæren har ansvaret for forbundets daglige virksomhet, ansetter nødvendige funksjonærer, fastsetter disse lønns- og arbeidsvilkår og foretar de nyanskaffelser som er praktiske for driften. Disse gjøremål skal ligge innenfor det budsjett tinget har vedtatt. Eventuelle behov for avvik skal forelegges forbundsstyret.

Generalsekretæren forestår seksjonenes daglige administrasjon. Dersom et seksjonsstyre beslutter å ansette funksjonær/er som lønnes over seksjonens budsjett, skal ansettelse og lønnsfastsettelse foregå i et nært samarbeide mellom seksjonsstyret og generalsekretæren.

Generalsekretæren og sekretariatets funksjonærer meddeles prokura i den utstrekning forbundsstyret finner det nødvendig.

Generalsekretæren kan samtykke i slettelse av registreringer forbundet har i Norges Luftfartøyregister.

§ 17 (Regler om startberettigelse)

Forbundsstyret fastsetter konkurranseregler og regler om startberettigelse.

§ 18 (Oppløsning)

Oppløsning av NLF/NAK må først behandles på ordinært Luftsportsting. Bli oppløsning vedtatt med minst 2/3 flertall, innkalles ekstraordinært Luftsportsting 3 måneder senere. For at oppløsning skal skje må vedtaket her gjentas med 2/3 flertall.

I tilfelle opphør av NLF/NAK tilfaller forbundets eiendeler NIF.

§ 19 (Lovendring)

Endringer i denne lov kan bare foretas på ordinært eller ekstraordinært Luftsportsting etter å ha vært oppført på saklisten, og det kreves 2/3 flertall av de avgitte stemmer.

Lovendringer må godkjennes av Idrettsstyret, og trer ikke i kraft før de er godkjent.

VEDLEGG 5

Prøveordning

Hanggliding/paragliding med hjelpemotor

Luftfartstilsynet
Civil Aviation Authority - Norway

Postboks 8050 Dep
NO-0031 Oslo
Besøksadresse:
Rådhusgata 2, Oslo

Telefon: 23 31 78 00
Telefaks: 23 31 79 95
postmottak@caa.dep.no
www.luftfartstilsynet.no

Org. nr: 981 105 515
Bankgiro: 7694 05 07681
Swift: DNBANO33
A/H ENCAAYAA

07 MARS 2003

20030235

Norsk Aero Klubb
Motor-, Seil, og Mikroflyseksj.
Postboks 383 Sentrum
0102 OSLO

Vår saksbehandler:
Reinert C. Barratt

Vår referanse:
200104948-
38/457/RCB

Vår dato:
5. mars 2003

Telefon direkte:
23 31 78 99

Deres referanse:

Deres dato:
21. februar 2003

Bruk av hjelpemotor for hanggliding og paragliding – søknad om forlengelse av prøveperiode i påvente av ny forskrift

Vi viser til våre brev av 7. august 2001 og 15. mai 2002, samt til Deres brev av 21. februar 2003 og til elektronisk rapportering av virksomheten. Saken er behandlet etter bestemmelsene i BSL B 5-3 pkt 7.1, jf pkt 2.4 og BSL D 4.8 pkt. 10.1, jf pkt 2.6.

Luftfartstilsynet har med tilfredshet sett at utprøvingen fortsatt går etter planen uten at det er rapportert noen alvorlige uhell, hendelser eller klager i forbindelse med virksomheten.

Den endelige beslutning om hvorvidt denne virksomheten skal få permanent godkjenning i Norge kan først bli tatt når nye forskrifter for hanggliding og paragliding har vært ute til ekstern høring. Det er fortsatt noe usikkert når dette kan skje.

På bakgrunn av de erfaringer som er høstet hittil i prøveprogrammet, finner Luftfartstilsynet å kunne forlenge prøveordningen inntil ny forskrift er implementert, eventuelt til **31.12.2003**. Luftfartstilsynet vil i denne fasen ikke betinge seg å forhåndsgodkjenne nye deltagere og flysteder. Vi må imidlertid kreve å få tilsendt:

- Elektronisk kopi av logg bekreftet av NAK's prosjektleder senest 14 dager etter utgangen av hver måned.
- Rapport om eventuelle hendelser, uhell eller klager så snart slike måtte foreligge.
- Navn på nye deltagere i prosjektet og kopi av utstedte flygetillatelse.
- Melding om nye flysteder før disse tas i bruk, vedlagt kopi av nødvendige tillatelse fra grunneier, samt fra lufttrafikkjeneste, politi og andre myndigheter

For øvrig gjelder de betingelser som ble satt i den opprinnelige tillatelse, gitt i brev av 7. august 2001.

Luftfartstilsynet ser ikke noe til hinder for at NAK/NLF inntil videre kan benytte det etablerte system for utstedelse av flygebevis for dokumentasjon av midlertidige rettigheter som utstedes i forbindelse med prøveprosjektet. De må da imidlertid gå klart frem av teksten på flygebeviset at de aktuelle rettigheter er gitt med hjemmel i denne dispensasjon, og at den kun er gyldig inntil prøveprosjektet er avsluttet.

Forlengelse innvilget i dette brev kan når som helst, og uten at det kan kreves nærmere begrunnet trekkes tilbake med øyeblikkelig virkning ved brudd på de forutsetninger som ligger til grunn for prøveordningen.

Dette vedtaket kan etter forvaltningslovens regler påklages til Samferdselsdepartementet innen tre uker fra mottagelsen av dette brev. En eventuell klage stiles Luftfartstilsynet for forberedende behandling før oversendelse til departementet. Det vises til vedlagte klageskjema.

Med vennlig hilsen

Torgeir Tvedt
avdelingsdirektør
Lufthavn og utdanningsavdelingen

for Helge Torp
underdirektør Prosjekt for
allmennflyging og luftsport

Kopi: LUT LUF TOO JJU